

УЖГОРОД

Оновлений механізм участі у національній програмі вже працює. Тепер подати заявку на Скринінг здоров'я 40+ можна у зручний для себе час і не треба чекати спливу 30 днів від дати народження.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ ТУРБОТУ ПРО СЕБЕ

Пройдіть Скринінг здоров'я 40+ вже зараз

ЩО ЗМІНИЛОСЯ?

• Відв'язка від дня народження. Якщо вам є 40 років або більше, ви можете вже зараз подати заявку через застосунок Дія або оформити послугу в ЦНАПі.

• Термін використання коштів. Після зарахування підтримки на спеціальний рахунок учасник має 2 місяці, щоб оплати

ти послугу скринінгу. Якщо кошти не використати за цей час, вони автоматично повернуться до державного бюджету.

ВАЖЛИВО: люди, які отримали кошти підтримки до 1 травня 2026 року, можуть використати їх до 30 червня цього року.

НАГАДАЄМО, Скринінг здоров'я 40+ – це національна програма для

українців і українок віком від 40 років. Вона передбачає базові обстеження для раннього виявлення та вчасного взяття під контроль серцево-судинних хвороб, цукрового діабету і проблем ментального здоров'я.

Національна програма продовжує набирати обертів. Від початку її дії вже понад 55 тисяч укра-

їнців та українок пройшли скринінг, а більше 500 тисяч людей подали заявки на участь. Нині пройти скринінг можна у 2050 місцях надання послуг у медичних закладах по всій країні.

Не відкладайте турботу про себе. Подайте заявку та пройдіть Скринінг здоров'я 40+ – тепер це ще простіше!

В УЖГОРОДІ ЗВУЧАЛА ВСЯ КРАЇНА

«Шовкова косиця» представила багатонаціональне, відкрите та згуртоване Закарпаття

Перший Відкритий фольклорний фестиваль-конкурс культурного розмаїття «Шовкова косиця» відбувся минулого тижня в Ужгороді. Новий мистецький проєкт покликаний об'єднати творчі колективи, популяризувати народне мистецтво та зберігати багату культурну спадщину України й національних спільнот, які століттями живуть на Закарпатті.

Головною метою фестивалю є збереження й розвиток українських культурних традицій, підтримка талановитих виконавців і творчих колективів, популяризація нематеріальної культурної спадщини та створення простору для творчого обміну між учасниками з різних регіонів і країн.

Урочисте відкриття та святковий концерт відбулися у внутрішньому дворіку Ужгородського замку, де зібралися учасники фестивалю, гості та поціновувачі народного мистецтва.

На початку заходу слова вдячності прозвучали на адресу українських захисників і захисниць, завдяки яким сьогодні є можливість жити, творити та берегти українську культуру. Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять полеглих Героїв та мирних жителів, загиблих унаслідок російської агресії. Також спільно виконали Державний Гімн України. Із вітальними словами до учасників звернувся заступник голови Закарпатської ОВА Юрій Гузинець, перший заступник голови Закарпатської обласної ради Андрій Шекета, міський голова Ужгорода Богдан Андріїв, директор департаменту культури Закарпатської ОВА, заслужений артист України Євген Тишук.

У своїх виступах вони наголосили на важливості збереження культурної спадщини та єднання навколо українських традицій, особливо у час війни. Адже Закарпаття є унікальним краєм, де поруч живуть різні етнографічні та національні спільноти, які взаємно збагачують культуру одна одної.

До вітань також долучилися народний депутат України Михайло Лаба та директор асоціації «San Luigi Scrosopri» Емануель Олівер.

Яскраві виступи учасникам і гостям подарував Заслужений академічний Закарпатський народний хор, який представив багатогранний фольклор музично-культурного Закарпаття через пісню, музику та танець. Також у концертній програмі взяли участь колективи з Хмельницької, Вінницької та Львівської областей.

Упродовж фестивалейних днів свою творчість представляли понад 50 колективів та індивідуальних виконавців – загалом близько 800 учасників із різних регіонів України та з-за кордону. Їх оцінювало професійне журі у кількох номінаціях – від хорового й вокального мистецтва до танцювальних та фольклорних колективів.

Закінчення на стор. 5.

УЖГОРОД ОТРИМАВ ЩЕ ОДИН АВТОБУС ВІД ЧЕСЬКОГО МІСТА-ПОБРАТИМА БРНО

Транспорт передали в межах партнерської співпраці між громадами, його планують задіяти на міських автобусних маршрутах.

Нагадаємо, Меморандум про співпрацю між Ужгородом та Брно підписали у січні цього року. Документ офіційно закріпив побратимські відносини між містами та відкрив нові можливості для розвитку

співпраці у сферах транспорту, комунального господарства, освіти й культури тощо.

Брно вже неодноразово підтримувало Ужгородську громаду. Раніше чеські партнери передали комунальну техніку та два автобуси, які КП «Ужгородський муніципальний транспорт» уже використовує на міських маршрутах. Також чеське місто активно долучається до гуманітарних ініціатив.

Ужгородська міська рада, міський голова Богдан Андріїв висловлюють щиру вдячність місту Брно, особисто меру Маркеті Ваньковій, а також усій громаді чеського міста за постійну підтримку, солідарність та готовність допомагати Україні й Ужгороду у непростий час.

— У складі делегації Закарпаття разом із головою ОВА Мирославом Білецьким, головою обласної ради Романом Сараєм, в.о. Хустського міського голови Василем Губалем та Ясінянським селищним головою Андрієм Делятинчуком взяв участь у масштабному саміті «Партнерство. Стійкість. Готовність», який об'єднав представників 24 країн світу.

Захід відкрив Президент України Володимир Зеленський, наголосивши, що сила держави починається з людей — із підтримки громад, міст і сіл. Саме горизонтальні зв'язки між регіонами та громадами після початку повномасштабного вторгнення стали тим фундаментом, який допоміг Україні вистояти.

Окрему увагу під

«ПАРТНЕРСТВО. СТІЙКІСТЬ. ГОТОВНІСТЬ»

Міський голова взяв участь у роботі IV Міжнародного саміту міст і регіонів

час саміту приділили Карпатській інтеграційній ініціативі — стратегічному формату співпраці, який сьогодні набуває нового значення для всієї Центральної Європи. Йдеться вже не лише про добросусідство, а про формуван-

ня спільного простору безпеки, логістики, екології, економічного розвитку та партнерства. Платформа об'єднує 7 країн, 44 регіони та мільйони людей навколо Карпатського макрорегіону.

Особливо цінно, що глава держави окремо відзначив ефективність Карпатської ініціативи та її важливість для розвитку міжнародної регіональної співпраці. Закарпаття

загалом й Ужгород зокрема постійно відчують силу транскордонної співпраці. Ми щиро вдячні всім міжнародним партнерам, які під-

тримують Україну, допомагають нашим громадам, реалізують важливі проекти та простягнули руку допомоги українцям, які були змушені рятуватися від війни, — розповів Ужгородський міський голова Богдан Андріїв.

Кошти виділили зокрема на «Програму підтримки військових частин Збройних Сил України, інших військових формувань та парамілітарних організацій на 2026-2028 роки» — відповідне рішення ухвалили на черговому засіданні сесії Ужгородської міської ради.

ЩЕ 6 МІЛЬЙОНІВ ГРИВЕНЬ НА ПІДТРИМКУ ЗАХИСНИКІВ

виділили із бюджету Ужгорода

Крім того, на сесії Ужгородської міської ради підтримали збільшення фінансування Програми медичного забезпечення ветеранів, осіб з інвалідністю внаслідок Другої світової війни та учасників бойових дій на 2023 – 2026 роки.

Упродовж цього року зросла кількість учасників бойових дій, які звертаються до закладів охорони здоров'я міста за рецептами на безоплатні ліки. Через це збільшилися і витрати на відшкодування вартості препаратів.

годійного фонду «Підтримка за нами» Олександра Дрозда.

Відзнаку волонтеру вручив міський голова Богдан Андріїв. Очільник міста подякував Олександру Ервіновичу за його активну громадянську позицію, самовідданість та допомогу, яку команда фонду надає військовим, а також побажав сил, міцного здоров'я та невичерпної енергії для нових добрих справ.

60-річний ювілей нещодавно відзначив Степан Чобей — доктор медичних наук, професор кафедри хірургічних хвороб медичного факультету Ужгородського національного університету, заслужений лікар України, лікар-хірург КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня імені А. Новака», науковець та громадський діяч, чий професійний шлях став прикладом відданості лікарській справі та медичній освіті.

Із цієї нагоди та за багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм, активну громадську та життєву позицію перед початком сесії міський голова Богдан Андріїв вручив ювіляру грамоту.

Міський голова подякував Степану Михайловичу за відданість своїй справі, тисячі врятованих життів та виховання нових поколінь медиків, а також побажав міцного здоров'я, невичерпної енергії та подальших професійних успіхів.

Двом ужгородкам Указом Президента України присвоєно звання «Мати-героїня». Нагрудні знаки та посвідчення до них жінкам перед початком роботи чергової сесії Ужгородської міської ради вручив міський голова Богдан Андріїв.

Високими державними нагородами відзначено: Еріку Дердь — матір п'ятох дітей; Марину Сливку — матір сімох дітей. Богдан Євстафійович від імені громади подякував багатодітним матерям за виховання дітей та самовідданість, побажав міцного здоров'я, тепла та затишку в родинах. Щиро вітаємо ужгородок із почесними званнями!

Також на черговому засіданні сесії міської ради ухвалили рішення про прийняття 6 квартир із державної власності Закарпатської обласної державної адміністрації до комунальної власності Ужгородської міської територіальної громади. Ці помешкання надалі будуть передані військовослужбовцям, які зазнали поранень під час виконання бойових завдань із захисту України.

1 мільйон 350 тисяч гривень із бюджету Ужгорода виділять рідним полеглих захисників України — рішення підтримали на черговій сесії міської ради.

Одноразову матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань отримають понад два десятки представників сімей загиблих захисників.

Допомогу нададуть відповідно до звернень громадян, які мають право на їхнє отримання згідно з міськими Програмами — підтримки сімей загиблих/померлих, військовополонених та безвісти відсутніх захисників України на 2026 – 2028 роки.

Також на сесії Ужгородської міської ради внесли зміни до Програми боротьби з онкологічними захворюваннями на 2023 – 2026 роки.

Із переліку міської програми вилучили препарати, які тепер фінансуються за оновленим переліком державної програми «Доступні ліки» від 16.03.2026 року та коштом обласного бюджету. Натомість додали сучасні препарати для корекції ускладнень під час лікування онкологічних хворих — «Емавейл», «Зарсіо» та «Золадекс». Це допоможе підтримати ефективність протиопухлинної терапії та покращити якість життя пацієнтів.

1 мільйон 786 тисяч гривень із міського бюджету спрямують на матеріальну допомогу 276 мешканцям Ужгородської громади.

Таке рішення ухвалили міські депутати, врахувавши звернення ужгородців, які опинилися у складних життєвих обставинах і потребують значних коштів на лікування та реабілітацію.

«СЕНТ-МІКЛОШ» ТА САНАТОРІЙ «КАРПАТИ» СТАЛИ ЛОКАЦІЯМИ ДЛЯ РЕТРИТУ

Виїзний ретрит психологічної підтримки для рідних полеглих та зниклих безвісти захисників-ужгородців у День вишиванки організував департамент соціальної політики Ужгородської міської ради. Локаціями для відновлення стали замок «Сент-Міклош» у Чинадієві та санаторій «Карпати».

Програма поїздки поєднувала пізнавальні екскурсії та психологічне розвантаження. Учасники мали змогу відпочити на лоні природи, зануритися в історію регіону та провести час у колі людей, яких об'єднує спільний досвід втрати й збереження пам'яті про героїв.

Важливою частиною ретриту став професійний супровід. Фахівчиня Ужгородського міського центру соціальних

служб Галина Кузка провела для учасників сесію психологічної підтримки, яка допомогла їм розділити важкі емоції, отримати допомогу та відчуття, що вони не залишаються наодинці зі своїм болем.

Департамент соціальної політики міськради висловлює щиро вдячність ДП «Клінічний санаторій «Карпати» за теплий прийом, турботу та підтримку, а також орендарю замку «Сент-Міклош» Йосипу Бартошу — за гостинність, щирість і можливість доторкнутися до унікальної історичної спадщини Закарпаття.

На Закарпатті розширюють перелік адаптивних видів спорту, інтегруючи гольф як новий ефективний напрям фізичної та психологічної реабілітації.

Відповідний намір офіційно зазначили своїми підписами у меморандумі керівник Закарпатської

ОБА Мирослав Білецький, президент Професійної гольф асоціації України Руслан Гаркавенко, Ужгородський міський голова Богдан Андрій та президент Федерації адаптивних видів спорту Закарпаття Костянтин Кашула.

Цей крок покликаний суттєво підсилити систему відновлення українських захисників і захисниць. Особливої актуальності ініціатива набуває у весняно-

но-літній період, коли тренування можна перенести із закритих приміщень на відкрите повітря, де поряд зі стрільбою з лука та пентанком гольф демонструє найкращі результати.

Використання гольфу в реабілітаційних програмах для військовослужбовців є визнаною світовою практикою. Спокійний темп гри серед природи допомагає стабілізувати нервову систему, знизити рівень стресу

ГОЛЬФ ДЛЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

є визнаною світовою практикою

та ефективно боротися з проявами ПТСР. Водночас таке навантаження є безпечним для серцево-судинної системи та суглобів, оскільки воно м'яко сприяє відновленню координації, концентрації та самоконтролю, паралельно забезпечуючи важливий етап соціалізації.

Унікальність дисципліни полягає також у тому, що завдяки спеціальному адаптивному обладнанню та міжнародній

системі гандикапів, яка нівелює різницю в класі гравців, брати участь

у змаганнях на рівних умовах можуть ветерани з різним рівнем фізичної підготовки та ампутаціями.

Перші кроки вже зроблено – в Ужгороді під час виїзду до Боздоського парку визначили локацію для облаштування майданчика для мінігольфу. Роботи планують розпочати найближчим часом, аби ветерани та ветеранки могли якомога швидше долучитися до тренувань.

УЖГОРОД У ЖАЛОБІ...

Понад півтора року сім'я чекала на повернення свого захисника: 22 травня Ужгород попрощався з 35-річним солдатом Михайлом Тіщенком.

Михайло Олегович Тіщенко народився 8 липня 1989 року в Харкові. Навчався у місцевій школі №52, далі у Харківському професійному ліцеї машинобудування, який закінчив у 2006-му за спеціальністю «Слюсар-складальник літальних апаратів». Працював за професією на авіазаводі та фабриці «Варіант» слюсарем механоскладальних робіт. У 2012 році переїхав у село до бабусі, яка на той момент потребувала допомоги.

Рідні згадують про Михайла дуже тепло, кажуть, що він був справжньою опорою для родини, чуйною, відповідальною, доброзичливою людиною. Любив займатися ремонтом автомобілів і вирощувати домашню птицю.

У 2024 році вирішив піти захищати Україну. Служив гранатометником 4 десантно-штурмового відділення 2 десантно-штурмового батальйону військової частини А0281.

Вірний військовий присязі, мужньо виконавши свій обов'язок, в бою за Україну, її свободу і незалежність, загинув 23 вересня 2024 року поблизу н.п. Медвежжя Глушковського району Курської області.

Чин похорону відбувся на набережній Незалежності. Віддати останню шану військовому прийшли рідні, військовослужбовці, ужгородці, міський голова Богдан Андрій.

Під час церемонії зачитали пам'ятний лист від Головнокомандувача Збройних Сил України генерала Олександра Сирського – як знак глибокої вдячності за жертвне служіння в лавах ЗСУ.

Поховали воїна на Пагорбі Слави. У Михайла Тіщенка залишилися мама Наталія, сестра Тетяна...
Вічна пам'ять і шана Герою.

Цього вівторка в останню дорогу провели ще одного нашого захисника – 38-річного солдата Віктора Дяківа.

Віктор Юрійович Дяків народився в Ужгороді 24 вересня 1987 року. Тут він навчався, працював, будуючи плани на майбутнє. Люблячий чоловік, вірний друг, який завжди підтримував, – так тепло про нього кажуть рідні...

Віктор був людиною великого серця, сили і честі. У вирішальний час без вагань став на захист Батьківщини.

4 роки служив у 92-й окремій штурмовій бригаді. Був навіником 3 танкового взводу 2 танкової роти танкового батальйону військової частини А0501.

Його серце зупинилося 9 травня 2026-го. Але Віктор залишив після себе, окрім спогадів – любов, яку дарував людям щодня. Його щирість, добре серце і відданість назавжди залишаться у пам'яті всіх, хто його знав. Чин похорону відбувся на набережній Незалежності. Віддати останню шану військовому прийшли рідні, друзі, колеги, сусіди, військовослужбовці, ужгородці, в.о. міського голови, заступник міського голови Михайло Маргіта.

Під час церемонії зачитали пам'ятний лист від Головнокомандувача Збройних Сил України генерала Олександра Сирського – як знак глибокої вдячності за жертвне служіння в лавах ЗСУ.

У Віктора Дяківа залишилися кохана дружина, мама, тато... «Підняв-обняв-поцілував», – це вислів, із яким Віктор завжди прощався за життя... А 26 травня попрощався з рідним Ужгородом востаннє.

Поховали воїна на Пагорбі Слави.
Вічна пам'ять і шана Герою.

РОЗВИТОК МЕДИЦИНИ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ:

Начальник управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення Ужгородської міської ради Ярослав Глагола разом із заступницею начальника управління Іриною Столяровою взяли участь у заходах ювілейного 30-го Міжнародного медичного форуму та виставки «ГалМЕД», які нещодавно відбулися у Львові.

Ця важлива для галузі подія об'єднала понад 60 компаній з України та з-за кордону, а також провідних науковців, керівників закладів охорони здоров'я та представників органів влади.

Програма Форуму охопила понад 20 наукових заходів різного формату, серед яких фахові школи, майстер-класи, вебінари та конференції, де вітчизняні та іноземні виробники презентували широкий асортимент сучасного діагностичного, медичного й лабораторного обладнання, засоби дезінфекції та новітні методики лікування.

Представники Ужгорода взяли участь у науково-практичній конференції «Актуальні питання організації охорони здоров'я», де йшлося про сучасні підходи до надання медичної допомоги, розвиток системи громадського здоров'я, цифровізацію сфери, ефективні управлінські рішення та підвищення доступності послуг.

Окремим вектором дискусій став аналіз пріоритетів ключових урядових ініціатив у сфері охорони здоров'я на

представники Ужгорода взяли участь у 30-му ювілейному Львівському медичному форумі

2026 рік, які безпосередньо впроваджуватимуться в громадах. Серед них – програма скринінгу здоров'я для населення віком 40+, розширення мережі соціальних аптек у комунальних лікарнях, а також забезпечення пацієнтів безоплатним плановим стентуванням, ендопротезуванням суглобів, стоматологічною допомогою та ліками для стаціонарного лікування.

Важливим акцентом урядової стратегії є створення спеціалізованих центрів ментального здоров'я на базі кластерних лікарень.

Зважаючи на виклики воєнного стану, ключовим напрямом Форуму став розвиток реабілітаційної медицини для допомоги пораненим військовослужбовцям та цивільним громадянам. Ужгородські посадовці долучилися до обговорення довготермінових стратегій у межах спеціалізованої

конференції «Реабілітаційна допомога під час війни», спільно організованої кафедрою реабілітації ФПО ЛНМУ ім. Данила Галицького та Всеукраїнським центром воєнної травми «Superhumans Center».

Крім того, представники міської ради відвідали тематичні платформи з інноваційних технологій відновлення здоров'я, міждисциплінарних підходів у репродуктивній медицині, а також детально ознайомилися зі спеціалізованими експозиціями виставки у секціях «Реабілітація», «Страхова медицина» та «Медичні прилади».

Отриманий досвід та вивчені інноваційні кейси будуть використані для модернізації та підвищення якості медичних послуг у комунальних закладах Ужгородської міської територіальної громади.

Представники Ужгородського ліцею №3 передали міському голові Ужгорода Богдану Андріюві вітальну грамоту від Сенату Парламенту Чеської Республіки.

ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ СОКІЛЬСЬКОГО РУХУ В УЖГОРОДІ

«Чеська національна рада України» шукає партнерів

випадково долучився до цієї події – заклад багато років підтримує українсько-чеську освітню співпрацю. Саме тому до ліцею звернулася Громадська спілка «Чеська національна рада України» у пошуках партнерів для відновлення сокільського руху в Ужгороді. У результаті створили громадську організацію «Сокіл Ужгород», до якої увійшла частина педагогів ліцею. Організація працює над

розвитком молодіжних, спортивних, патріотичних та культурних ініціатив у душі сокільських традицій. Також улітку планується участь учнів ліцею у сокільському злеті, що стане ще одним кроком до розвитку міжнародної співпраці та молодіжних обмінів. Тому передача вітальної грамоти від Сенату Парламенту Чеської Республіки є не формальною подією, а символом підтримки українсько-чеської співпраці, розвитку сокільського руху та спільних

європейських цінностей. Сокільський рух зародився у Чехії у 1862 році як громадська та спортивно-патріотична організація, що поєднувала фізичне виховання з національною ідеєю. Згодом рух поширився на інші країни Центральної та Східної Європи, а наприкінці XIX століття – і на українські землі. Цінності сокільського руху – єдність, патріотизм, взаємодопоміжність та активна громадянська позиція – залишаються актуальними й сьогодні, в умовах боротьби України за свободу та незалежність.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНТЕГРАЦІЇ, СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ВПО В ГРОМАДІ ОБГОВОРИЛИ В УЖГОРОДІ

Чергове засідання Координаційної ради з питань внутрішньо

переміщених осіб, під час якого обговорили актуальні питання інтеграції, соціального захисту та забезпечення прав ВПО в громаді, відбулося в Ужгородській міськраді.

На початку члени Координаційної ради підтримали ротативні зміни у її складі – новим членом Ради стала Анжеліка Белова, яка є засновницею та президенткою громадської організації «Об'єднання ромських жінок «Голос Ромні».

Під час засідання, зокрема, ознайомилися з результатами моніторингу доступу ВПО до системи безоплатної правничої допомоги в місті. Йшлося про необхідність подальшого посилення інформаційної підтримки переселенців та забезпечення можливості отримання юридичних консультацій для вирішення соціальних, житлових і майнових питань. Громадська організація Карпатська Агенція Прав Людини «Вестед» презентувала новий електронний довідник, створений для надання доступної та практичної правової інформації людям, які потребують підтримки у захисті своїх прав.

Окрему увагу члени Координаційної ради приділили обговоренню за-

конопроекту №12301 «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Учасники проаналізували можливі зміни, які можуть вплинути на соціальні гарантії, державну підтримку та правовий статус переселенців у громадах.

Також підбили підсумки роботи за I квартал 2026 року спеціальної комісії з розгляду питань щодо погодження фінансування для учасників бойових дій з тимчасово окупованих територій, які мають статус внутрішньо переміщених осіб. Обговорили й стан ведення житлового обліку в місті, зокрема, йшлося про забезпечення права внутрішньо переміщених осіб на постановку на квартирний облік. Крім того, порушили питання захисних

споруд цивільного захисту в Ужгороді та забезпечення безперешкодного доступу до них.

Виконувач обов'язків міського голови, заступник міського голови Ужгорода Михайло Маргіта подякував членам Координаційної ради за активну громадянську позицію, ініціативність та постійну комунікацію.

Наголосив, що саме відкритий діалог і спільна робота міської влади, громадських організацій та представників ВПО дозволяють реагувати на потреби людей і знаходити ефективні рішення для їх підтримки та інтеграції в життя громади.

В УКРАЇНІ СТАРТУВАВ ТИЖДЕНЬ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ

Від 25 по 31 травня в Україні триває Національний тиждень безбар'єрності. Ця ініціатива покликана змінити наше уявлення про доступність та створити суспільство, де кожен громадянин відчуває себе рівним серед рівних. Головна мета заходу – пояснити суспільству, що простір без обмежень є необхідною нормою життя, яка впливає на розвиток усієї країни.

В супереч поширеному стереотипу, безбар'єрність – це не лише про встановлення пандусів біля аптек. Це глобальна концепція, яка гарантує, що будь-яка людина, незалежно від віку, стану здоров'я чи інших особливостей, може вільно реалізувати свої права. Державна стратегія, розрахована до 2030 року, охоплює шість ключових напрямків: фізичний розвиток міст, доступність інформації, цифрові онлайн-послуги, а також рівні можливості в освіті, працевлаштуванні та участі у житті громади.

Сьогодні створення такого простору є критично важливою умовою для відбудови України. Це питання поваги та гідності, яке безпосередньо впливає на повернення до активного життя наших ветеранів. Крім того, зручна інфраструктура щодня потрібна мільйонам цивільних: батькам із дитячими візочками, літнім людям, велосипедистам чи тим, хто тимчасово зазнав травми. Безбар'єрне місто – це місто, де кожен може дістатися до роботи чи аптеки без сторонньої допомоги.

Бути відповідальним громадянином просто: достатньо не паркувати авто на з'їздах тротуарів та місцях для людей з інвалідністю, поважати чужий простір та ввічливо пропонувати допомогу тим, хто її потребує. Безбар'єрність – це наша спільна культура, яка робить країну комфортною для всіх без винятку. Більше практичних порад та корисних матеріалів про інклюзивність можна знайти на спеціалізованому ресурсі Довідник безбар'єрності.

За матеріалами Управління інспекційної діяльності у Закарпатській області Західного міжрегіонального управління Держпраці

ЧЕТВЕРТИМ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ В МІСТІ, ДЕ ПІДНЯЛИ ПРАПОР НАДІЇ,

Цей стяг є символом незламної віри, глибокої пам'яті та свідченням того, що жодне ім'я не буде забуте. Це особливий знак для кожного захисника та захисниці, які наразі перебувають у полоні або вважаються зниклими безвісти: громада пам'ятає, шукає та чекає на їхнє повернення.

В «Інтелекті» нині навчаються діти з 81 сім'ї, чий рідні захищають Україну на передовій. П'ять родин ліцеїстів чекають і вірять у повернення зниклих безвісти батьків, а 7 родин, на жаль, втратили на фронті найдорожчих, розповіла директорка ліцею Наталія Макара.

Державний Прапор України та Прапор Надії 25 травня підняли учениці ліцею, чий батьки стали на захист Батьківщини і нині вважаються зниклими безвісти – семикласниця Сабіна Афіногенова та другокласниця Кароліна Новак.

У пам'ятному заході взяли участь міський голова Богдан Андріюв, офіцер відділення цивільно-військового співробітництва Ужгородського РТЦК та СП Олександр Гаврош, військовий капелан Чопського прикордонного загону Сергій Ємець, ветеран АТО Степан Дудаш, який ніс службу в 33-й окремій механізованій бригаді, донька якого випускниця цього закладу, а внучка зараз навчається тут у 1 класі, рідні полеглих Героїв та військовослужбовців, доля яких наразі невідома.

У ліцеї відкрили й Меморіал пам'яті. Це простір, де горить лампадка і з портретів на нішних учнів дивляться ті, хто колись так само ходив цими коридорами, сидів за партами, сміявся, будував плани на майбутнє. Вони віддали свої життя, щоб майбутнє народилося й відбулося, а діти мали можливість навчатися під мирним небом.

Присутні вшанували кожного полеглого у боях за Україну – вчителя та випускників ліцею:

Іван Іванович Пайда – вчитель предмету «Захист Вітчизни». Випускники: **Олександр Ануфрій, Ян Беседівський, Давид Гамсахурдія, Олександр Горошник, Андрій Долгушев, Олександр Донець, Андрій Заяць, Шандор Кіш, Євгеній Красовський, Олександр Лагіта, Олексій Продан, Микола Суязов, Олексій Тімірязєв, Дмитро Цацур, Сергій Шпонтак, Ерік Штил.**

Одинадцятикласники ліцею під керівництвом

став ужгородський ліцей «Інтелект»

вчительки світової літератури Вікторії Сенік підготували глибоку літературну композицію за мотивами вірша Г. Гейне «Стояв на чатах у війні за волю». Написаний ще у 1851 році, сьогодні він звучить надзвичайно близько та актуально для кожного українця.

На плечах учнів – прапори України, Закарпаття, Ужгорода та стяг Української Повстанської Армії. Особливе місце посідав прапор із власною драматичною історією – його у 2023 році евакуювала з прифронтової Дружківки родина цьогоорічного випускника ліцею «Інтелект» Арсенія Моїсеєнка. Це стяг із зображенням українського сонця, що сходить над чорними копалинами Донбасу.

Після офіційної частини відбувся загальношкільний Урок Гідності. Разом із запрошеними гостями та родинами військових присутні згадали бойовий шлях ужгородських Героїв, поділилися спогадами та вшанували тих, хто став вічним щитом нашої свободи.

ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ПРИЙМАВ ВІДКРИТУ ПЕРШІСТЬ МІСТА ТА ЧЕМПІОНАТ ЗАКАРПАТТЯ ЗІ СКАНДИНАВСЬКОЇ ХОДЬБИ

Минулої неділі Боздоський парк Ужгорода став ареною для перших в історії міста масштабних змагань – Відкритої першості міста та чемпіонату Закарпатської області зі скандинавської ходьби.

Позмагатися за лідерство приїхали 35 команд, що об'єднали майже 200 учасників з усієї України, зокрема з Харкова, Києва, Одеси, Хмельницького, Кривого Рогу, Рівного, Миколаєва, Трускавця, Броварів, Вишневого, Ужгорода, Мукачєва, Воловця та Поляни.

Спортсмени стартували в обід, а безпосередньо перед початком змагань провели тематичний флешмоб.

Турнір пройшов у форматі командних естафет на дистанції 10 кілометрів у трьох категоріях: чоловічі команди, змішані та жіночі змагання дуетів. Кожен учасник естафети почергово долав три етапи по 1670 метрів.

Складність маршруту полягала не лише в покритті паркових доріжок із відсівом та наборі висоти у 150 метрів, а й у суворих правилах, де головною вимогою є бездоганна техніка нордичної ходьби.

Як зазначила суддя змагань, членкиня національної колегії суддів «Original Nordic Federation», співзасновниця клубу «Uzhhorod Nordic Walking Club» Зоряна Зінов'єва, скандинавська ходьба є дуже технічним видом спорту, де судді оцінюють учасників за дев'ятьма позиціями, тому лідерство на фініші не гарантує перемогу, якщо дистанція подолана з помилками. Вона також додала, що напередодні під час фестивалю у Сваляві арбітри проводили майстер-класи для виправлення технік, та нагадала, що нещодавно збірна України завоювала перші три місця на Кубку світу.

Учасників першості привітали міський голова Богдан Андріїв, його заступник Євген Плавайко, начальниця управління у справах культури, молоді та спорту міськради Алла Чернобук, керівник Федерації нордичної ходьби України Андрій Блануца та керівник Відокремленого підрозділу ГО «Федерація нордичної ходьби України» у Закарпатській області Віталій Бесп'ятчук.

Богдан Андріїв наголосив, що Ужгород щиро радий приймати турнір такого рівня, адже це чудова нагода популяризувати активне дозвілля та здоровий спосіб життя.

Організацію заходу забезпечили управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради, відокремлений підрозділ ГО «Федерація спортивного туризму України» в Закарпатській області та ГО «Федерація нордичної ходьби України», меморандум про співпрацю з якою міська рада підписала у січні 2026 року.

Нагадаємо, що скандинавська (або нордична) ходьба – це вид фізичної активності, який поєднує звичайну ходьбу зі спеціальними палицями, залучає до роботи верхню частину тіла, ефективно тренує серцево-судинну систему, підходить для людей будь-якого віку, а за рекомендацією лікаря використовується також для реабілітації після травм.

ОГОЛОШЕННЯ

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Свідоцтво про право власності на житло, видане 27.12.1995 р. Виконавчим комітетом Ужгородської міської ради народних депутатів на квартиру, що знаходиться за адресою: м. Ужгород, вул. Залізнична, 4/22; яка належить на праві приватної, спільної, сумісної власності гр. Шевчуку Миколі Олександровичу, дружині Шевчук Уляні Володимирівні, дочці Шевчук Ірині Миколаївні, дочці Шевчук Оксані Миколаївні; Свідоцтво видане згідно рішення № 186 від 27 грудня 1995 р.

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Свідоцтво про право власності на житло, видане 23.08.1995 р. Виконавчим комітетом Ужгородської міської ради народних депутатів на квартиру, що знаходиться за адресою: м. Ужгород, вул. Маресьєва, 9/30; яка належить на праві приватної, спільної, сумісної власності гр. Лесик Марії Іванівні, чоловіку Лесик Василю Васильовичу; Свідоцтво видане згідно рішення № 122 від 23 серпня 1995 р.; номер запису в реєстровій книзі № 8028.

В УЖГОРОДІ ЗВУЧАЛА ВСЯ КРАЇНА

«Шовкова косиця» представила багатонаціональне, відкрите та згуртоване Закарпаття

Початок на стор. 1.

Окрім конкурсної програми, фестиваль «Шовкова косиця» передбачив низку відкритих культурно-мистецьких подій для мешканців та гостей міста.

Минулої неділі центром міста пройшла урочиста хода учасників і гостей першого Відкритого фольклорного фестивалю-конкурсу

ський народний хор під керівництвом Наталії Петій-Потапчук та Благодійний фонд сприяння мистецтву «Закарпатський народний хор» за підтримки Закарпатської ОВА, обласної ради та Ужгородської міської ради (управління у справах культури, молоді та спорту Ужго-

культурного розмаїття «Шовкова косиця». Під час ходи артисти щиро ділилися народними піснями, знайомлячи ужгородців та гостей міста з унікальними культурними традиціями різних регіонів і самобутніми національними спільнот Закарпаття.

Організаторами цього чудового свята виступили Заслужений академічний Закарпат-

родської міської ради), Всеукраїнська національна музична спілка і Всеукраїнське хорове товариство ім. Миколи Леонтовича. Масштабне свято вдалося втілити у партнерстві з провідними закладами культури та освіти регіону, серед яких: Ужгородський замок (Краєзнавчий музей імені Тиводара Легоцького); Закарпатський музей народної

архітектури та побуту (Ужгородський Скансен); Закарпатський академічний обласний театр ляльок; Закарпатський обласний організаційно-методичний центр культури; Академія культури і мистецтв; Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора; Закарпатська академія мистецтв.

Головну нагороду – Гран-прі I Відкритого фольклорного фестивалю-конкурсу культурного розмаїття «Шовкова косиця» – виборов Київський академічний театр українського фольклору «Берегиня» під керівництвом Ільїни Генсцької-Семенцової.

Церемонія нагородження та яскравий гала-концерт відбулися

на площі Шандора Петєфі. Почесну нагороду тріумфаторам вручили міський голова Ужгорода Богдан Андріїв та авторка ідеї фестивалю – заслужена працівниця культури України, художня керівниця і головна диригентка Заслуженого академічного Закарпатського народного хору Наталія Петій-Потапчук.

Перша «Шовкова косиця» стала не просто мистецькою подією, а справжнім простором єднання творчих колективів із різних куточків України. Фестиваль згуртував людей навколо української пісні, народного мистецтва та духовної спадщини, які сьогодні мають для кожного з нас особливу цінність.

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНІЦІАТИВА МАЄ НА МЕТІ ОБ'ЄДНАТИ НІМЕЦЬКИЙ ДОСВІД МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ ЗАКАРПАТТЯ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ

В Ужгородській міській раді відбулася робоча зустріч із представниками міждисциплінарного німецько-українського консорціуму RaumChance für Ukraine – заступниця міського голови Марія Бадида зустрілася із колишнім бургомістром німецького Карлсруе Мартіном Ленцем, який має 16-річний досвід управління містом, та керівником напряму інновацій консорціуму Міхаелем Фогтом.

Йшлося про ініціативу «Європейський флагман з питань житла, реабілітації та муніципальних інновацій», яка має об'єднати німецький досвід муніципального управління, сучасні підходи до соціального житла та реа-

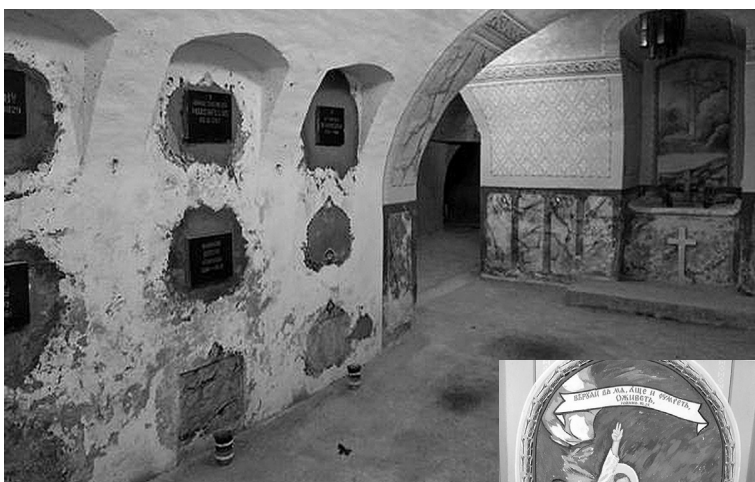
білітації, науковий потенціал українських партнерів і можливості Закарпаття як регіону для реалізації інноваційних рішень.

Представники Німеччини розповіли про досвід Карлсруе, де після початку збройної агресії росії вдалося забезпечити житлом понад 5 тисяч україн-

ських переселенців. За словами Мартіна Ленца, міська влада провела інвентаризацію житлового фонду, орендувала порожні помешкання, відремонтувала житло, яке цього потребувало, та активно застосовувала методи швидкого модульного будівництва.

Сторони обговорили можливості реалізації пілотного міжнародного проекту у сферах соціального житла, реабілітації, підтримки внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та муніципальних інновацій.

Про підземний цвинтар під будівлею греко-католицького Хрестовоздвиженського кафедрального собору в Ужгороді знає чимало жителів міста. Ще більше про нього чули, але ніколи там не бували. А все тому, що крипта довгі роки була закритою. Спершу усі охочі могли її побачити лише в дні відкритих дверей, які раз на рік організовує Мукачівська греко-католицька єпархія. Нині ж вона служить укриттям, тож, як правило, відкрита у робочий час. Загалом про цю крипту є доволі мало інформації, тож досліджувати її ми спустилися з друкованим джерелом – статтею “Підземний цвинтар кафедральної церкви”, опублікованій у 1939 році в газеті “Нова Неделя”. Автор цього репортажу своє ім'я повністю не зазначив, підписався просто “о.И.К”, але припускаємо, що це міг бути отець Іриней Кондратович.

На краю горбка бывшего унгарского замка стоит наша великолпная епископская церковь. Не старша 150 роков. Была монастырской церковью езуитов. По выгнанию чина езуитов была дарована царицею Мариею Терезиею в 1776. р. Мукачевскому епископству. Под тою церковью есть импозанта велика крипта, подземный цвинтарь мукачевских епископов и капитулы. Тут мертвы рстворять очь живых. Тут похоронена одна часть новйшшой угро-руской историй. Владыки и каноники возрождающегося народа тут спочивают в вьчном покое. Интразигентны националисты с твердыми мадярами в мирь и покою ждають на общое воскресения.

Вход до сего подземного цвинтаря есть в задь кафедрального храма, из малого, но приемного двора епископской палаты. 18 узькь ступнь ведут нас до крипты. Над дверьми есть вымалованный красный образ нашего академичного маляря Бокшайа: Воскресение Иисуса Христа, с утешительным надписом: „Азъ есмь воскресение и животъ, вьруай въ мя, аще и умреть, оживеть“. Воистинну к мьсту отповьднь слова, утшшають вьрующих.

Вхід до підземної крипти справді знаходиться позаду собору. У ті часи, коли писалася стаття, двір єпископської резиденції, як зазначає автор, був малим, але приємним. Там справді був невеличкий парк, який у радянські часи знищили, забудувавши господарськими спорудами майже всю територію двору. Вхід до крипти – це старі, але ще міцні і красиві металеві двері. Одразу за ними починаються сходи, і їх справді рівно вісімнадцять, як зазначено у статті. Щоправда, не всі вони вузькі, ми б навіть сказали, що всі вони – різної ширини, а під склепінням є навіть одна дуже широка.

Саме на стіні цього склепіння і знаходиться згадана у статті фреска Йосипа Бокшая. І тут виникають перші розбіжності. Мистецтвознавці, досліджуючи цю роботу, дійшли висновку, що ця фреска була виконана не Йосипом Бокшаєм – мовляв, стиль інший і підпису немає. Можливо, роботу Бокшай у радянські часи, коли собор віддали православній громаді, перемалювали, однак чому всі інші роботи Бокшай в соборі залишили цілими, а фреску в крипті, доступ до якої був обмежений, змінили – невідомо. Цікаво також, що на тій роботі, яка є біля входу до крипти нині, чітко видно надпис, який згадується в статті 1939 року, – “Вьруай въ ма,

Внйшна свьтлость помалы лишить нас, и мы стоим на одном широком бетонном партери. На лъво и на право уже гробы, лъпше сказаячи, пещеры давно усопших вельможов. При будованю катедрального храма горкою бьдою порохом вырыли в сильной гранитовой скаль 6 пещер и до сих были похоронены монахи езуитов. Позднйше от 1775. рока, коли катедральный храм был переданный мукачевскому епископу Бачинскому, были созданы и другы гробы-пещеры и по потребности все новы и новы прибудовались к старым.

набув у 1877 році сучасного вигляду. Справді, крипта нині є найстарішою частиною всього комплексу собору та резиденції єпископів. Над її вибитими в скелі підземелями будувався і розростався собор, а під землею все залишалося у незмінному вигляді.

С удивленьем и с тронутым сердцем читаем латинскй и русскй надпис над пещерами тут похоронных церковных вельмож. Тут упочивает „Installator“ епископ Андрей Бачинский со своим штабом, с першими канониками и со своим викарием

титularным епископом Брадачом. Недалеко лежит от него епископ Повчий. Добродушный, благий человек, но епископ без энергий. Все войовав со своим придворным духовенством и с капитулою. Еще и по смерти не мав чести, похоронен был просто, absque concione et pullas habuit solemnes exequias. В том рядь, меж церковными дигнитарями, лежит и один гражданский пан, поджупан ужанской столиць со своею супругою. Яким способом достались сюда, не известно.

Поховання єпископа Андрія Бачинського справді знаходиться зліва, одразу біля входу до першої зали. З обох боків та низу теж є поховання, але вони не ідентифіковані. Забігаючи наперед, скажемо, що наразі ніхто не знає точно, де і хто у цій крипті похований, оскільки в радянські часи поховання були розбиті і розграбовані. А от місце, де був похований єпископ Андрій Бачинський, дивом збереглося. Старші люди розповідали, що раніше навколо дошки з пам'ятним надписом виднілися сліди від лому – ймовірно, грабіжники намагалися-таки відкрити поховання, але зробити цього або не змогли, або не встигли. Таким чином нині точно можна сказати лише про одне збережене автентичне поховання, а чи є останки в інших нішах і кому вони належать – достеменно невідомо.

Цікаво також, що у статті йдеться про те, що Андрій Бачинський спочиває поруч з першими каноніками (тобто членами капітули – дорадчого органу, який допомагав єпископу керувати єпархією) і своїм вікарієм Михайлом Брадачем. Але нині у відновленому ряді поховань

аще и оумреть, оживеть”. Щоправда, немає першої частини речення.

У цій частині статті згадується, що в крипті спочатку ховали монахів-езуїтів, котрі збудували на пагорбі перший храм, який в подальші роки розширювався і перебудовувався, аж поки не

“ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД”: КРИПТА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО КАФЕДРАЛЬНОГО СОБОРУ

табличка з ім'ям Брадача розташована не поруч із Бачинським, а в кінці першої зали. На стіні навпроти справді вмурована табличка з ім'ям наступника Андрія Бачинського – єпископа Олексія Повчія. Олексій Повчий був обраний єпископом у 1816 році, тобто аж через 7 років після смерті Андрія Бачинського. Весь цей час, очевидно, єпархією керувала капітула. Чому автор статті писав про Повчія, як про єпископа, котрий, якщо перекласти ці слова з латини, не мав офіційного пошрону – невідомо, у вільних джерелах відомостей про це знайти не вдалося.

Дальше идучи находиме один малый, каменный, но неукрашенный, пустой олтaрик. От сего на лъво и на право начинаютъ новйшш пещеры-гробы. На лъво найдем гроб недавно усопшого епископа „миссионaря“: Петра Гебея обнятого со своими наймилйшими сотрудниками, с канониками: Сабов, Шуба и Карцуб. Тут спочивает золотое сердце с мудростею, ученостею и скромностею. От каменного олтaрика на право под двома каменными крестами лежатъ два езуиты. Дальше епископы: своему народу все вьрный Попович и сильный мадяризатор Панкович. Сльдуе довгий ряд протоиереев: Чурговича, Рошковича, Яковича, Гебея, Фейера, Матяцка и других усопших каноников. Ряд заключитьсa с перед роком усопшим протоиереем: Василием Гаджегою. Два порожнь пещеры ждають на своих будущих обывательев.

А ось тут і починаються найбільші розбіжності. Перша довга зала справді упирається в нішу з вівтарем, але від неї крипта не переходить у дві зали – направо і наліво, як описано у статті. Нині з правого боку від вівтаря – закрита стіна зі слідами замуrowаних невідомих поховань. А зліва починається довга зала із дальшими розгалуженнями. У цій склепінчастій залі справді є сліди від ніш, відновлені й деякі таблички, однак серед них немає імен єпископа Петра Гебея та каноніка Шуби. Таблички з іменами каноніків Сабова та Карцуба в тому ряді поховань збереглися, однак невідомо, чи їх відновили на своєму місці.

Щодо зали з правого боку від вівтаря, то вона є справжньою загадкою, оскільки згадані у статті дві могили під кам'яними хрестами нині знаходяться хоч і справді з правого боку від вівтаря, але за стіною, у задній залі. Хтозна, можливо, за стіною, з правого боку від вівтаря, є таємна закрита зала, де збереглися поховання єпископів Панковича і Поповича, а також багатьох протоієрів.

Щодо двох порожніх печер, про які йдеться у статті, то, можливо, йдеться про кінець однієї із чотирьох задніх зал, де був таємно похований єпископ Теодор Ромжа. Деякий час його відкрите поховання було місцем паломництва, нині ж мощі єпископа зберігаються в одному з бічних вівтарів собору.

Протягом 50-ти років місце поховання єпископа Ромжі тримали у суворій таємниці. Після отруєння єпископа і похорону, який справили у кафедральному соборі, його тіло зникло. Ходили різні чутки про те, де могли поховати єпископа, його ж таємно принесли у крипту і поховали у задній залі, не залишивши на місці поховання жодного знаку чи таблички з іменем. Зробили це священники і вірники єпархії, небезпідставно побоюючись, що радянська влада знищить поховання, аби воно не стало місцем паломництва. Коли у 1949 році кафедральний собор передали православної церкві, крипту перетворили на склад. Православних священників там не ховали.

Що ж сталося із криптою далі – також загадка. За одними даними, у 1960-х роках, за іншими – вже у 1980-х туди привезли в'язнів, яким наказали розбити поховання священників і витягти звідти цінні речі. Коли на початку 1990-х собор повернули греко-католицькій громаді, священники з вірними парафіянами спустилися до крипти й побачили там неймовірну картину: замуrowані ніші були розбиті, з них повиягали людські рештки, черепи й кістки валялися

на підлозі, а поховання були розграбовані. Звісно, розібратися, де чий тіла, тоді було неможливо, тож усі рештки зібрали разом і поховали у крипті.

На жаль, поки детальних досліджень історії крипти не проводили. Є інформація, що тут було 70 поховань єпископів, каноніків, священників, монахів і монахинь, та скільки точно їх було і скільки збереглося – невідомо. Ще в 1990-х хтось намагався відновити таблички, та чи правильно це зробили – теж відкрите питання. Маємо навіть розбіжності у пам'ятному надписі на хресті біля вівтаря. Там написано, що у крипті поховані 9 єпископів, але у списку є й імена тих, хто точно тут похований не був. Про це, до слова, написано і в статті за 1939 рік.

Интересантно, что из новйшших епископов двое не похоронены в криптѣ. Епископ Иоанн Пастельй похороненный в Мaраморощитотѣ, епископ Фирцак же в гробцѣ, составленной на унгарском замковом цвинтарѣ. Тут спочивает и напоследок усопший протоиерей Юлий Станкай, который еще в животь выразив, что не хочет быти похороненный в пещерѣ катедрального храма.

Блаженный их покой и память их вьчная!

о. И. К.

І справді традицію поховання єпископів у крипті кафедрального собору першим з часу Андрія Бачинського порушив Іоанн Пастелій. Потім його наступник Юлій Фирцак також побажав бути похованим поруч зі своєю матір'ю у фамільній крипті на Замковому кладовищі (нині це територія Музею народної архітектури та побуту). Та недарма, мабуть, єпископи ховали до цього у крипті собору, які місці недоступному. Бо невідомо, як було з похованням Пастелія у Мараморощігеті, а от в Ужгороді спочивати спокійно Юлію Фирцаку не давали. Ходили чутки, що Юлія Фирцака у 1912 році поховали пишно, з багатьма коштовними речами і символами правління. Тому грабіжники не раз намагалися його могилу пограбувати. Лише у 1930-х роках це робили, судячи з повідомлення у газетах, як мінімум, двічі.

Найшлися вломники крипты епископа Фирцака. Уже перед ньсколькo годами больше раз вломилися до крипты епископа Фирцака в надѣн большой добычѣ. На днях опять разбили крипту, но ужгородска полиция виновников уже задержала. Внновники, меж котрыми есть и одна дьвчина не доброй минувшости, вмьстѣ гроба епископа Фирцака открыли гроб его матери. Но не могли докончить свой злочин, бо дьвчина настрашилася и с великим криком утѣкла. Грабитель мертвых теперь чекають на заслужену кару. Крипта была опять замуrowана и послѣ отконченя панахиды, посвящена.

Наступник Фирцака Антоній Пап також не був похований у крипті собору, оскільки на час своєї смерті вже не був єпископом і не проживав в Ужгороді. Поховання наступного єпископа Петра Гебея має бути десь у крипті, але точне місцезнаходження його невідоме. А от його наступник Олександр Стойка також чомусь заповів поховати себе на Замковому кладовищі, знищеному на початку 1970-х років.

Останнім у крипті поховали у 2020 році єпископа Мілана Шашіка. У його заповіті було написано: «Прошу поховати мене в склепі під Кафедральним собором, над тим місцем, де був похований мій попередник, наш блаженний Теодор Ромжа». Хоч це і було непростю, адже крипта собору офіційно не є кладовищем, а згідно зі Законом України «Про поховання та похоронну справу», поховання людини поза межами кладовища заборонене, для єпископа Мілана Шашіка зробили виняток. Тож, можливо, давня традиція буде продовжуватися й надалі.

“Про Захід” Тетяна ЛІТЕРАТІ

механізми міжбюджетної трансфертної співпраці виключно у правовому полі. Надалі комунікація між громадами продовжиться у форматі тематичних робочих зустрічей за окремими напрямками із залученням профільних спеціалістів.

Коржем, майстерно виконана в бронзі та граніті. На ній зображено профіль видатного освітянина краю з поглядом, спрямованим у далечінь – углиб художньої школи Закарпаття і водночас у її перспективу.

**Пресслужба ПрАТ
«Закарпаттяобленерго»**

ГОРОСКОП

ОВЕН

Вдалий тиждень для пізнання чогось нового. Намагайтеся стримувати емоції, уважно стежте за своїми словами – таким чином уникнете великих неприємностей.

ТЕЛЕЦЬ

Чудовий період для прояву активності у професійній діяльності. Будьте уважними й обережними, фортуна не терпить помилок.

БЛИЗНЯТА

Успіх у справах багато в чому залежатиме від ваших організаторських здібностей. Перешкоди і проблеми не повинні засмучувати, адже в кінцевому результаті все обернеться на вашу користь.

РАК

Сприятливий період для налагодження стосунків. Очікуйте на романтичні пригоди, але не віддавайтеся повністю почуттям, бо ризикуєте розчаруватися.

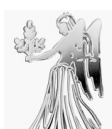
ЛЕВ

Багато подій та планів, але вам усе-таки вдасться встигнути скрізь і всюди. Відчуєте радість від доходів, на які ви не розраховували.

ДІВА

Настрій часто змінюватиметься, через що можуть бути проблеми вдома і на роботі. Виникне спокуса відмовитися від відповідального завдання, яке керівництво покладе на вас.

ТЕРЕЗИ

Доведеться проявити рідкісну витримку і такт при зустрічах та в бесідах. Якщо зумієте залишатися коректними, на вас чекає успіх. Можливі нові цікаві перспективи.

СКОРПІОН

Час узятися до накопичених справ і нерозв'язаних проблем. Не намагайтеся зробити все водночас, починайте з найголовнішого. Друзі допоможуть подолати труднощі.

СТРЕЛЕць

Зверніть увагу на особисте життя: всього буде багато, навіть із надлишком. Є ризик перенасититися стосунками, і ви можете втратити те, що маєте.

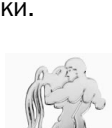
КОЗОРІГ

Тиждень сприятиме професійній активності, реалізації нових ідей та планів, які бажано проаналізувати, вивірити й усунути недоліки. Розв'яжуть всі свої ймовірні проблеми самотужки.

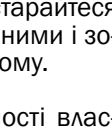
ВОДОЛІЙ

Важко буде знайти спільну мову з оточенням, тому найрозумнішим девізом цього тижня стане фраза: «Більше працювати – менше розмовляти». Постарайтеся бути максимально зібраними і зосередженими на головному.

РИБИ

Сумніви у правильності власних вчинків можуть перешкодити реалізації давно запланованого. Перегляньте ставлення до поглядів на майбутнє або змініть цілі. Пасивність вам лише нашкодить.

На вулицях, у кав'ярнях та магазинах, в автобусах, у школах, на роботі – всюди були вишиті сорочки. Різні орнаменти, кольори, візерунки, але в кожній із них – щось дуже рідне й тепле.

Для когось це пам'ять про маму чи бабусю, для когось – родинна традиція, а для когось – ще один спосіб сказати: я українець, і я цим пишаюся.

Особливо цінно, що цього дня ми можемо одягнути вишиванку у своєму місті. І за це наша велика вдячність захисникам

і захисницям, які зараз виборюють право України залишатися собою – зі своєю мовою, культурою, традиціями та свободою.

Нехай цей день нагадає кожному з нас, як важливо берегти своє, підтримувати одне одного й залишатися єдиними.

Важлива подія у відновленні історичної справедливості та національної пам'яті – в Україну повернули прах провідника українського державницького руху, полковника армії УНР, другого голови Проводу Організації українських націоналістів (ОУН) Андрія Мельника та його дружини Софії Федак-Мельник. Після десятиліть вимушеної чужини, вигнання та поневірянь видатні діячі нарешті повернулися на рідну землю.

Урочиста церемонія зустрічі та ритуал повернення відбулися 21 травня на українсько-словацькому кордоні в межах пункту пропуску «Ужгород». У заходах взяли участь заступниця керівника Офісу Президента Ірина Верещук, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Словацькій Республіці Мирослав Кастрян, керівництво Закарпатської ОВА та обласної ради, міста Ужгорода, військовослужбовці Державної прикордонної служби України та Національної гвардії, а також ветерани, пластуни, ліцеїсти і духовенство.

Повернення видатного подружжя на Батьківщину саме через Закарпаття є глибоко

символічним, адже Андрій Мельник як голова ОУН безпосередньо долучився до створення Карпатської Січі – легіону воїнів Карпатської України. Сам Андрій Мельник був одним із найближчих соратників Євгена Коновальця та в'язнем нацистських концтаборів, а його вірна супутниця життя Софія – невтомною хранителькою національних традицій.

Присутні на церемонії вшанували хвилиною мовчання пам'яті подружжя Мельників та всіх звятих воїнів, які в різні епохи боролися і продовжують від-

НА ЗАКАРПАТТІ З ПОЧЕСТЯМИ ЗУСТРИЛИ ПРАХ ПРОВІДНИКА ОУН АНДРІЯ МЕЛЬНИКА І ЙОГО ДРУЖИНИ

стоювати українську державність на полі бою сьогодні.

Цей захід став важливим кроком у межах президентської ініціативи зі створення Національного Пантеону Героїв, що є фундаментальною складовою формування нових традицій національної пам'яті та зміцнення української ідентичності.

Після завершення ритуалу на кордоні прах повезли до Києва, де Андрій Мельник та його дружина знайшли свій вічний спочинок у рідній землі. Україна повертає не лише прах своїх визначних діячів – вона повертає свою історичну тяглість, державницьке мислення та своїх Героїв, чия боротьба залишається головним дороговказом для сучасної нації.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП «Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 20 по 26 травня ПІШЛИ З ЖИТТЯ 23 УЖГОРОДЦЯ:

Маталешко Валерій Михайлович 1976 р.н.
Гриньова Галина Никифорівна 1939 р.н.
Компанієць Олександра Федорівна 1936 р.н.
Макауз Іван Іванович 1961 р.н.
Сірмай Роберт Карлович 1959 р.н.
Ігнат'ю Марія Іванівна 1940 р.н.
Айропетян Наталія Валеріївна 1977 р.н.
Шалагіна Любов Іванівна 1945 р.н.
Сімах Віра Василівна 1946 р.н.
Пінтюк Микола Юрійович 1960 р.н.
Черепаня-Плешакова Ольга Георгіївна 1940 р.н.
Тіщенко Михайло Олегович 1989 р.н.

Хрущ Олександр Олександрович 1981 р.н.
Некращук Ганна Пилипівна 1939 р.н.
Шугар Марія Дмитрівна 1956 р.н.
Дяків Віктор Юрійович 1987 р.н.
Ключкович Наталія Георгіївна 1960 р.н.
Погоріак Василь Михайлович 1963 р.н.
Калинич Михайло Юрійович 1948 р.н.
Соболь Надія Ананіївна 1959 р.н.
Цисельська Світлана Семенівна 1938 р.н.
Мікор Юрій Юрійович 1947 р.н.
Маханець Василь Михайлович 1960 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678

у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910. Ідентифікатор медіа: R30-01427

Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.

Тираж 1050 екз. Замовлення №_772_.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" – 41807.